

Az előfizetés ára

1883. januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . 4 frt.
 „ „ negyedévre . 2 frt.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
 1-szer 6 kr.
 2-szer 5 kr.
 3-szor 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvtőkénél Király-utca-

Ismét néhány szó a gymnáziumi tanulók túlterheléséhez.

Nemes cél, az ifjúság érdekének megvédése vezérelt, midőn „a tanulók túlterhelése a középiskolákban“ czímet viselő cikk állításainak méltatására s megegyezésére magamat elhatároztam. Feladatomnak megfelelőleg teljes tárgyiasággal s kézzel-foghatólag be is igazoltam, hogy gymnáziumainkban az előirt óraszám nagy, s az anyag-mennyiség túlterhelő. Két hét leforgása után azonban napvilágot lát a „Válasz“, mely oly nagy fába vágta fejszéjét, hogy ennek ledöntése, de még csak megintatása sem sikerült; mert az, hogy az óraszám és anyag-mennyiség nem túlterhelő, benne épenséggel nincs beigazolva. Vizsgáljuk először az óraszámot.

Előzetesen megjegyzem, hogy a t. cikk-író ur állítása az alsó három osztály óraszámát illetőleg nem szabatos; mert az 1882. június 27-én 19991. sz. a. k. miniszteri rendelet megszabja, hogy az alsó három osztály mindegyikében a már meglevő óraszámhoz hetenkint egy óra adassék szépíráásra. Így az alsó két osztályban nem 24,

hanem 25 a heti óraszám; tehát oly nagy, mint multkorai cikkemben állítottam.

A „Válasz“ t. írója első cikkében levő s engem megdöbbenő állítását: „az alsóbb osztálybeli ifjak naponkint 4, a legfelsőbb osztálybeliek pedig 5 órát dolgoznak az iskolában“, oly sajtószertűen értelmezi, hogy bizony elszomorodik az ember. Hat teljes napot vesz föl ugyanis, s az illető óraszámot (24 és 30) ugyanennyi egyenlő részre osztja; s így kijő a naponkinti 4 és 5 óra. Igaz ugyan, hogy az 1876-ban kiadott „Rendtartás“ 23. §-a, mely így szól: „A heti órarend és egyéb, a tantárgyak sajátosságára való tekinteteken kívül egy állapítandó meg, hogy más egész napi szünet, mint a vasárnapi és egyéb szokásos ünnepi szünet, ne szakaszsa félbe a tanulmányozást“ — nem mondja ki határozottan, hogy mennyi szünet engedhető hetenkint: de annyi mindenestre benn foglaltatik, hogy heti szünet engedhető. S hogy a tanítással foglalkozó testületek csakugyan ezen értelemben vették a „Rendtartás“ intézkedését, mutatja az élet; mert bizony fehér holló lehet az a gymnázium, melynél, délelőtti s délutáni tanítás mellett, az egész hét lefo-

lyása alatt nincs két fél napi szünet. Ha pedig hetenkint két fél napi szünet ország-szerte szokásos, akkor a t. cikk-író ur által említett naponkinti óra-felosztásról szó sem lehet. Ennélfogva állítása ily alakban: „alsóbb osztálybeli ifjaink naponkint 4, a legfelsőbb osztálybeliek 5 órát töltenek az iskolában“ — fönn nem maradhat, hanem oda módosul, hogy csak tölthetnek, ha t. i. nincs semmi heti szünet. De ez meg maga lenne a legnagyobb túlterhelés; mert fontoljuk meg, nem kifejtett erőkről, hanem serdülő ifju nemzedékről van szó, melyet folyton tartó s megszakítás nélküli komoly munkára szorítani, az ifju szellemi s testi szervezetét figyelmen kívül hagyó s a nevelés elveivel homlok-egyenest ellenkező eljárás volna. S ép ezért még csak nem is gondoltak a tanár-testületek arra, hogy nehéz munkára utaló növendékeiket a heti szünettől megfoszassák.

Mi következik tehát mindebből? Az, hogy heti szünet, általánosságban szólva, mindenütt van; s így a délelőtti óraszám az alsóbb osztályokban naponkint nem 2, hanem 3, sőt 4 is; a legfelsőbb osztályokban pedig nem 3, hanem 4, s csak két

A „Pécs“ tárczája.

Kaulbach örültjeinek élete.

— Folytatás. —

A börze-spekulans.

Egyszerű, becsületes kiskereskedő volt; minden kilátás nélkül ugyan, hogy milliomos legyen. Mindamellett elégedett és boldog volt. Nyugodtan élvezte, a mit arca verejtékével szerzett, mivel nem kinozta a bukástól való félelem.

Azonban nemsokára oda lett nyugalma, s ezzel az álom, étvágy — s az ész is tova tünt.

Az adósától — kinél pénzt már elvezettnek hitte — értékpapirokat kellett elfogadnia, még pedig olyanokat, melyeknek árfolyama igen rosszul állott. Mindemellett — mint veszett fojsze nyelén — örült, a nélkül, hogy bánatában megőszült volna, ha tán e papirok értéke a zerusra csökkent volna is! Bárcsak így lett volna! Az árfolyam azonban egyszerre felszökken s a kiskereskedő sokkal többet nyert, mint a mennyit elveszetteknek hitt.

Éttől az időtől kezdve egyre többet és többet óhajtott nyerni.

Atellenben lakott vele egy zsidó, ki az értékpapirokkal való üzérkedésből annyira meggazdagodott, hogy már palotaszzerű háza volt.

„Lásd — mondá magában, önön magához — okosság- és elővigyázattal mily könnyen lehetnél te is oly gazdag, mint a szomszéd! A nyereségnek csak egy részét kellene betenni s ha nem is sikerülne a spe-

culatió: még mindig maradhatnál, a mi vagy.“

A töprengés határozattá vált. Üzérkedni kezdett. Vagyonának először csak negyedét, később felét, majd meg egészen játékra fordította: mert kivált kezdetben nagy összegeket nyert. Ez lett átka; ez okozta, hogy a nyereségvágy százkaru polypja így körülfonta, hogy menekésre már nem is gondolhatott. Különbösen is sokkal kényelmesebbnek találá, a börze előtt sétálni, újságot olvasni, a politikai világ eseményeit mérlegelni s előkelő társaságokban forgolódni, mint a kiskereskedés ezer ügye-bajával vesződni.

Egy politikai forradalom alkalmával tengernyi összeget nyert, míg mások mindenüket elvesztették. De minél többet nyert, annál szegényebb — elégedetlenebbé vált. Már számítgatá: mennyire van még szükség, hogy magát azon milliomosok közé számílhassa, kik a béke és háboru istenkéit zsebeikben tartják.

Minthogy a forradalom annyira kedvezett: minden számítását erre alapította. Nem volt többé sehol fölkelés, vagy bármi mozgalom, mire ne vett volna értékpapirokat. Az utímat azonban rendesen csak lelki állapotban várta. Éjjel-nappal csak a a nyereség- és veszteségről álmodott, még enni, inni, aludni se tudott úgy, mint azelőtt; mert már nemesak egész vagyona, hanem ezt tizszeresen meghaladó hitele is a kezékben volt.

Kiűtött a polgár-háboru, sőt koldussá tette.

A legvégső nyomorra tett ugyan félre egy kis összeget, azonban tékozló fia, kinek

nevelésére üzérkedése izgalmai közt vajmi kevés figyelmet fordíthatott — azt is elvesztette s eljásztá; aztán pedig fölsapott önkéntesnek azon sereghez, melynek lázongása atya aranyait elnyelte.

Ezekhez járult, hogy a rablók és gyujtogatók garázdalkodásai következtében azon tüzkármentő intézetek is, melyeknek részvényese volt, egymásután buktak meg. Ugy, hogy a sok égis után, melyekről hallott, azon rögeszméje támadt, hogy a saját agyveleje is ég. Ezért egy folyóba rohant, de szerencsétlenségére megmentették. Ekkor már teljesen megőrült.

Éjjel-nappal ide-oda sompolyog, számíthatva, hallgatózva. Majd nyereségeit számíthatja, majd meg veszteségein őrvjng. Gyakran kiáltja siránkozó arecczal: ultimo-ultimo! a mely szóval leghevesebb deliriumából is magához téríthető, de ilyenkor reszketve összerogy.

Három gondolat kinozta szüntelen. Roppant gazdagnak véli némelykor magát, de a félelem és fősvényesség nem hagyják nyugodni. Mindenütt tolvajokat lát, kik pénzt el akarják lopni. Azután a nyereségvágy gyöttri: miért hevernek tőkéi tétlenül. Ilyenkor szüntelen üzérkedésen törí fejét. A mi azonban legborzasztóbb rá nézve, az éhhaláltól való félelem. Ezért rongyos ruhában jár, hogy képzelt kincseit a világ elől még jobban elrejtthesse.

Neje ez alatt, kit szintén magával rántott, a legnagyobb nyomorban ül otthon egyedül

A philosophus.

Ez egy olyan ember, a ki szellemét sokféleképp tömte meg, de csak keveset emész.

izben 3. Vagyis a naponkinti óraszám oly nagy, minőt multkori cikkekben bemutatam. Ezzel tehát bebizonyítottam, hogy a „Válasz” t. írójának naponkinti órafelosztása a tényleges viszonyoknak meg nem felel; s így róla beszélni nem lehet.

De most már az a kérdés, hogy, ha a gymnáziumi tanulók munkája azon óraszámhoz van kötve, melynél fogva alsóbb osztálybeli ifjaink délelőtt naponkint egynek kivételével 3, s esetleg 4, a legfelsőbb osztálybeliek pedig 4, s csak két ízben 3 órán át dolgoznak az iskolában. — t u l t e r h e l ő - e e z , v a g y n e m ?

A t. cikk-író azt állítja, hogy még „ekkor sem lesz az óraszám túlterhelt, ha a tanulók az iskolában tanulnak”. Ezen állítás maga-magát czáfolja meg; mert a t. cikk-író ur szerint — és igen helyesen — az iskolában tanulni, tehát erős munkát kell végeznie az ifjunak; és mégis helyesnek s nem túlterhelőnek találja, hogy az alsóbb osztálybelieknek minden délelőtt egynek kivételével 3, s esetleg 4, a legfelsőbb osztálybelieknek pedig, két nap kivételével, 4 órán át kell ezt az erős munkát végezniök. E kettő pedig: hogy tanuljon az ifju az iskolában, s ily sokáig, — nem lehetséges; mert tekintsük csak azon felől egyének foglalkozását, kik bármily szellemi munkára vannak utalva. Bizony a harmadik s esetleg negyedik órában szellemi éberségök nemcsak lankad, hanem mondhatni erejét veszíti, s testök-lelkök pihenés után vágyódik. Ha így a felnőttek, mit szóljunk a testi s szellemi fejlődés útján levőkről? Hiszen az előbbiek munkája nem annyira passiv, mint inkább productív, vagyis ismeretökéjük napfényre hozása s kamatoztatásában áll: míg a gymnáziumi tanulók helyzete teljesen passiv; vagyis nekik mindig újabb és újabb anyagot s ismereteket kell elsajátítaniok,

s munkálkodásukban nem is saját tetszésöket követik, hanem a tanár szab irányt tevőkénységöknek. Ez pedig sokkal nehezebb és lélek-fárasztóbb, mint, ha valami tisztviselő egész kényelemmel végzi teendőit. Ha tehát e két helyzet közül a tanuló sokkal terhelesebb, s ha a tisztviselőnek is elég 3 óráig tartó elfoglaltság; miért győ törjük alsóbb osztályú ifjainkat majdnem minden délelőtt 3, esetleg 4, s a korosabbakat 4 órával?

Úgy hiszem tehát, a gyermeki élet ismerői belátják, hogy az ó r a s z á m e s a k u g y a n t u l t e r h e l ő . S ha ilyen, nem csodálkozhatni, ha az alsóbb osztályú tanulók ma, midőn az iskolai tanításnak fontos szerepe van az ifjuság képzésében, a 3-ik s 4-ik órában szellemi éberségökből vesztenek, lankadnak, sőt el is fáradnak s oly változást mutatnak, mintha csak nem is azok volnának, kik a két első órában voltak. De ebből egyszersmind következik, mily igazságtalan volt a „Válasz” t. írójának eljárása, midőn III-ik osztályú, tehát 12—13 éves gyermekeknél a délelőtti n e g y e d i k órában szerzett tapasztalatokra: „a IV-ik órára már annyira ki van fáradva a gyenge gyermeki lélek, hogy az ember hajlandó hinni, talán ki vannak cserélve az ifjak, s nem is azok, kik az első s második órában voltak” — azon megjegyzést teszi, hogy: „ha valóban oly fáradtaknak és kieserélteknek találtam őket az utolsó órákban, az nagyon szomorú dolog, de aligha általánosítható és az „Utasítások” megmondják rá az orvoságot”. De ki az emberi s főleg a gyermeki munka-képességgel tisztában van, tudni fogja, hogy 12—13 éves gyermeknél a IV-ik órában bizony nem is lehet más tapasztalás, mint a minőről én panaszkodtam.

A „Válasz” t. írója az óraszámrol be-

szélvén, azon állítást kockáztatja: „különben is elbir a magyar fiu is 3—4 órai munkát egyfolytán, természetesen az órák közt néhány percnyi respiriummal, mint a német, vagy a francia; még többet.” Igen ám, csakhogy az a német fiu ugyanazon idő alatt kevesebb ismeretszerzésre van szorítva, mint a magyar; mert — mint a tudós, s tanügyi téren ritka gazdag tapasztalással bíró dr. Lutter Nándor főigazgató írja (Közoktatás 1882. 49. sz.) — „a 9 évi tanfolyamu német gymnasiumok, melyek növendékeiket kitünő elemi iskolákból nyerik, akárhány tantárgyból nem karolnak föl annyi tananyagot, mint a mennyit ezen szerencsétlen új tanterv 8 évi tanfolyamu gymnasiumainkra ró, melyek növendékeiket nem oly mintaszerű berendezéssel bíró népiskolákból kapják.” De még e különbség daczára sincsenek a németek tantervökkel megelégedve; mert tudjuk, hogy a túlterhelés elleni panasz valamint Ausztriában, Franciaországban, és Olaszországban, ugy Németországban is nagy hullámokat ver. Tehát csak mi nem akarnók ezt beismerni, s így ifju nemzedékünk baján segíteni?!

Multkori cikkemnek az óraszámrol szóló részében a „Válasz” t. írója két „szörnyű” ellenmondás (?) fűdözött fel; mielőtt tehát az anyagmennyiségre átménnék, megteszem ezekre is észrevételemet.

Az egyik ellenmondás (?) a recreatiókat illetőleg volna; és pedig ez: „Majd megtagadja a túlterhelés elleni hatásukat, elkésett esőböz hasonlítja azokat; majd meg a heti recreatiókat, mint megérdemelt pihenőt, védelmezi.” De hát mit is mondtam én? Azt, „hogy az olyan ifju, ki hetenkint csak rendes órát 25-, 27-, 28-, sőt 30-at kénytelen ülni az iskolában, megérdemli a hetenkint járó egy napi szünetet.” Pár sorral alább pedig így irtam: „De arra sem lehet

tett föl. A sok tudomány szellemi romlására lett.

Mint gyermeknél sok talentum és éles ész mutatkozott. Tudásvágya nem ismert határokat. E mellett nevelése olyan időbe esett, mikor az iskolai oktatást javítani kezdték; mikor igen sok alkalma nyílt a csillagászat, földrajz, történelem stb.-ből annyit tanulni, a mennyit feje nem bírt meg. Tanítójának eszmatizistája levén, szabadon használhatta annak könyveit. Később meg egy olvasóegyletnek újsághordója lett. Mind itt az újságokból, mind előbb professora könyveiből csak mérget szivott magába.

Mikor már feje így a szép és rut, jó és rossz, szent és istentelen, igazság- és hazugságnak össze-vissza zavart töredékeivel tele volt: atyja a schustermesterségre fogta, mert nem volt tovább miből iskolába jártni.

Mint schuster is össze-vissza olvasott mindent; a mik őt egészen kizökkentették a rendes kerékvágásból annyira, hogy már a kör négyesögítésén törte fejét; s a cimatalpakat körök- és szögökkel rajzolta tele, miközben a munka maradt.

Majd meg vallás-bölcselmi kérdésekkel tépelődött. Folyton számolt s nem beszélte egyébről, mint a boldogságra vezető ut fel-találásáról.

Végre azt állítá, hogy a titkot kitálta. Minden bírdarabot előbb köralakú, aztán négyesögűre metszett s közepén átlukasztva, e lyukat a lét és nem lét közti philosophiai központnak nevezte. Naphosszat nézett egy-egy ilyen átlukasztott bírdarabon, miközben állítá, hogy ő

ezen át ismeri fel valamennyi tudomány végleteinek valódi központját.

Az örültek házába vitetvén, szüntelen az ő rendszerének továbbfejlesztésével foglalkozék.

Korábbi tanulmányaiból azonban épen annyi józan okoskodási képességet tartott meg, a mennyivel minden ellenvetést — melylyel rendszerét megtámadják, diadalmasan megezáfol. Dialektikája oly éles, mint akármely tudósé. — Tébelyudába vitetését is ellensége, a philosophusok — irigységének tulajdonítja, a kik félnek, hogy ha az ő tana elismertetnék, az egész földön elterjedne, s akkor nekik kellene itt ülniök a bolondok közt.

A h a d v e z é r .

Egy árnyék alak I. Napoleon császárságának dicső harczából. A híres császári gárda soráiban harczolt; azon hadseregben, melyet vezérei mindig a döntő pillanatban, mikor a veszély a legnagyobb s a katonák harczvágya leghevesebb volt — bocsátottak az ellenségre, mikor aztán, mint a sas a zsákmányra, győzhetetlenségök tudatában, vérszomjas büszkeséggel rohantak az ellenség táborára.

Azonban Napoleon csillaga letűnt, s vele a győzhetetlen gárda is megsemmisült. Hősünket a waterloo-i ütközetben egy golyó találta hátsó agyában. Összerogyott s azt hitte, meghal, tompa fejfájás kinozta ezután éjjel-nappal.

Azon idő, mikor minden gárdista kezében vélt tartani a marchalbotot — a legfőbb katonai ideál, a császár megsemmisítésével egyszerre tovatűnt, s vele a herczegségek, fejedelmi ezimek iránti minden vérmes

remény is egyszerre füstbe ment. Hősünk légvárai is ekkor omlottak össze, s ez annyira megrázkódtatá, hogy lelke összerogyott.

Ekkor a republikanusokhoz állott, a kik a népek általános felszabadításáról szóló tanaikkal s a szabadságnak jövendőbeli képzelt diadalmeneteivel ismét fölkelésiték. Hódításokhoz szokott harczvágya ismét erős lángokban csapott fel. Csakhogy minél inkább fejébe ment az általános és korlátlan szabadságról szóló tan: ő annál vadabb kezdett lenni. Régi, napoleoni főfájása is növekedett, reményei teljesülése pedig egyre késett. Dühöngő lett.

Örjöngve rohant egyszer a Vendome oszlophoz s ordítá, hogy Franciaország becsülete el van árulva. Aztán a jövő-járókat támadta meg, míg lánczra nem vették . . .

Azóta nem hall egyebet, mint a maren-go, austerlitz-i csaták ágyudörgését. Éjnek idején fölkel és vezényel: majd Moszkva léngjait rohan oltani, majd reszket a nagy hidegben, majd meg azt hiszi, hogy Egyiptom homok pusztáin tévelyeg. Egyszer egy itáliai város kirablását parancsolja meg, máskor pedig jelenti egy német fejedeleme- nek, hogy megszünt uralkodni.

Néha azonban érzi tehetetlenségét, leül s igyekszik dühét elfojtani, a mi ismét csakhamar erőt vesz rajta. Ilyenkor fenyegető, mint egy fergeteg, s egyetlen gondolata csak az, hogy lehetne a világot a köztársaság tiszteletére légberöpíteni.*

* W. ö. Kanlbach's Narrenhaus . . . erleutert von Dr. med. Joh. A. Schilling. 1863.

hivatkozni, hogy ifjaink, ha az iskolai év közben félig-meddig agyon dolgozzák is magokat, majd pihennek a nagy szünet alatt Ha erejét tulterhelő munka által az év folytatás kimerítjük, bizony nem sokat segít akkor rajta a 60 napos szünet sem.“ De hát van itt ellenmondás? Szó sincs róla! Hiszen idézett soraimnak bárki által kivethető értelme ez: A hosszú ideig iskolában ülő ifjút megilleti a szokásos heti szünet; mert, ha ezt nem engedünk neki, testileg tönkre megy; s ekkor aztán a hosszú szünet sem segít rajta. Hol itt a „szörnyű ellenmondás“?

Ugyanigy vagyunk a másik „szörnyű“ ellenmondással is. A „Válasz“ t. írója azt állítja, „hogy, noha a kötelezett tanulmányokat oly soknak vagy megemészthetetleneknek mondom, mégis sürgetem, hogy francziát és más privát tárgyakat is tanuljanak az ifjak.“ De vegyük elő multkori cikkem ide vonatkozó részét s halljuk, hogy hangzik? Én ezeket írtam: „A szülők ily-féle szándékának“ — hogy t. i. francia, ének- és zenéórákra is járatták gyermekeiket — „is meg van a maga jogosultsága“ s „a tantervnek a hasznos ismeretek megszerzésére is időt kell engednie“. Először is tehát nem sürgetem, hanem csak jogosultnak találok a melléktárgyak tanulását; másodsor ez részemről, még ha sürgetném is, csak akkor lenne ellenmondás, ha a tanterv által előirt anyagmennyiséget fenn akarám tartani; vagyis, ha azt kívánám, hogy az anyagmennyiség maradjon ugy, mint most van; de az óraszám szállittassék le, hogy a melléktárgyak tanulására is jusson idő. De mivel az előirt anyagot soknak találok, s így mellette nem is károsodok, nincs semmi ellenmondás.

Ezek után tehát ismét — és pedig jogosan — kereken kijelentem: az óraszám a gymnasiumokban nagy.
(Vége követk.)

Békffy Remig,
főgymn. rendes tanár.

A földművelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, f. évi 5359. szám alatt, a következő rendeletet intézte 1. Zala, 2. Somogy, 3. Baranya, 4. Bács-Bodrog, 5. Torontálmegyék, továbbá 6. Pancsova és 7. Ujvidék városi közönségéhez.

Mintogy Horvát-Szlavonországban a keleti marhavész megszűnt, és az állategészségügyi viszonyok ott állandóan kedvezők, ennélfogva az 1882. évi november hó 16-án 47.315. sz. a. kelt rendeletnek hatályon kívül való helyezése, és a szoros határozatnak teljes megszüntetése mellett megengedem, miszerint Horvát-Szlavonországból származó kérődzök és állati nyerstermékek a varasdi hidnál és Légrádon, Zákányban és Barason, a palái révátjárón és Eszéken, a gombosi és palánkai révátjárón Pancsován és Ujvidéken minden előleges itteni engedély nélkül, de mégis az 1874. XX. t. cz. 3. §-ában megállapított szabályszerű eljárás mellett, az ország területére behozhatásának.

Pécs sz. k. város 1882. évi zárszámadása.

Pécs sz. kir. város tanácsa által egybeállított zárszámadás a házipénztár 1882. évi állapotáról, kezünkben van.

Nagyérdékű tartalmánál fogva a közgyűlés elé került jelentést kivonatban közöljük.

Mindenestre örvendetes jelenség, hogy a mult évi zárszámadás ugy, a mint a törvény rendeli, már a tavaszi közgyűlésen vehető tárgyalás alá, tanubizonyosága annak, hogy a számvéveség, könyvvitel és pénztári kezelés pontosan és rendezesen dolgozik. — A mi magát a számadást illeti az abban előtüntetett eredményeket következőkben adjuk elő:

Az előirányzattal szemben több volt a bevétel 17.425 frt 83 kr. a kiadás pedig az előirányzatot meghaladta 6513 „ 38 1/2 „

Ezen eredmény helyes megítélhetése végett figyelembe veendők azon körülmények, hogy a házipénztár terhére tulajdonképen számításba vehető tulkiadások, — a tanács rendelkezési körén kívül álló, „ál-lamadó“, „illetékegyenérték“, „adózáások s egyéb leírások“ című kiadási tételeknél vannak csak, — míg ellenben „utak tatarozási szükségleténél“ kimutatott 1167 frt 50 kr., — „előlegezett törzstörzökök visszatérítése“ címén kifizetett 4309 frt 02 kr. tulkiadások, a városi közönség nevezetes előnyére felmerült örvendetes körülmény helyes felhasználásából származó első számolásnak következményei csak, — mi azonnal igazolást nyer, ha figyelembe vétetik:

a.) Hogy a város pénztárából a közmunkákra előlegezett 5068 frt 32 krra, a közmunka jövedelemből, a házipénztár javára a mult évben 3842 frt 37 kr. térítetvén meg, ezen összeg a „az előre nem látható jövedelmek“ című bevételi tételre bevételeztetett, — s így azt a fentebb jelzett kiadási czímen, — a különben is átfutó tételt képező s a folyó évtől kezdve már külön számadásban kezelendő közmunka alap terhére, kiadásba jelelni is kellett; megjegyezvén egyúttal, hogy a még visszalevő előleg összeggel a közmunka alap folyó évre már megterhelve lévén, annak ez év folytatás visszatérítése várható.

b.) Hogy az előlegezett törzstörzökök visszatérítésére csak 8088 frt 17 kr. volt előirányozva, e czímen pedig tényleg 12.397 frt 19 kr. vagyis 4309 frt 02 krral több volt e czélra fordítva; amire, — az év folytatás újabbán 3 évre haszonbérbe adott helypénzszedési jog után elért nevezetes jövedelmi többletből — a mult évben már 3309 frt., — a közjövödelmekből pedig 1000 frt jutott; — mely többlet jövedelmeket tehát a törzstörzök javára csakis úgy lehet elszámolni kellőké, ha azok a most kérdés alatti czímen a t. közgyűlés utasítása értelmében kiadásba tétetnek.

Meg kell itt jegyezvünk, hogy a folyó számlák kifizetésére előlegezett 12.000 frtból 1881-ik év végéleg még visszamaradt 4000 frt. ugy a hidmérlegre előlegezett 2930 frtból 194 frt 76 kr. — szintén megtérített, s így 1882. év folyamán a összes visszatérítés 16.591 frt 95 krt tett.

Ezen körülmény kétségtelen tanúsága annak, hogy a törzstörzököl a sátoztáborra s más beruházásokra vett előlegezések törlesztése pontosan és kedvezőleg eszközöltetik, s e tekintetben mindenki könnyen sebezhet magának megnyugvást, ha az előlegezett törzstörzökök nyilvántartási és visszatérítési főkönyvből készítet 1-ső szám alatt esatolt számvévi kimutatást átvizsgálja, — a melyből kitünik, hogy a megszavazott összegekből eddig felhasznál 155.740 frt 72 kr. előlegre, már 32.091 frt 51 kr. fizetett 3 év alatt vissza.

Attérve a mérlegekre, van szerencsénk a következőket előadni, u. m.:

a) A pénztári mérleg helyessége azonnal kitünik, mihelyt a kivonat bevételi és kiadási szakasza összesítésének 7—8—9-ik rovatai, — a mérleg tételeivel egybeállítottan s a tényleges bevételi eredményből a kifizetett kiadás levonatik.

b) A Camerális követelési és tartozási állapot mérlegének helyessége pedig a következőkből látható u. m.:

1882-ik évre előirányzott tételeken az év végéleg hátralékban maradt követelések 19.797 frt 91 1/2 kr. Az előirányzat keretén kívül álló jövedelmek címén ugyan az év végén hátralékban maradt követelés tett 567 frt 47 kr. Összesen: 20.365 frt 38 1/2 kr. hozzáadva ehhez a pénztári mérleg szerint az év végéleg fennmaradt 2728 frt 69 krt. készpénz; volt az összes Camerális követelési állapot 23.094 frt 07 1/2 kr.

Evvél szemben a jelzett év végéleg tartozott a városi közönség:

Az 1882-ik évi előirányzati czímeiken hátralékban maradt összegek fejében 10.60 frt 92 kr.
Az előirányzatba fel nem vett czímeiken 205 „ 94 „
Összesen: 10.807 „ 86 „

mely két főeredmény egybevetésével 12.287 „ 21 1/2 „
camerális követelési többlet tünik elő, — a mi szemben azzal, hogy 1880-ik évben a camerális tartozási többlet 22781 frt 29 krt tett, — a mi az akkori viszonyokból származó felette kedvezőtlen állapot, — 1881-ik évi zárszámadás szerint — minden törékvés mellett is csak annyira volt javítható, hogy a követelési többlet 1966 frt 94 krra emelkedett, — élénken tanúsítja az előző számadásban már jelzett azon állítás alaposágát, hogy az anyagi viszony rendezésére a mult évben is minden észszerűen lehető intézkedés megtétt; sőt a vázolt eredmény fontossága nevezetesen emelkedik, ha figyelembe vétetik, hogy a beszédhetlen tételek törlése, avagy a kétes követelések közé való áthelyezése s így a Camerális követelések realissá tétele érdemében az előző évekkal szemben felette sok történt.

c.) A törke követelési és tartozási állapot mérlegének részletezését a következőkben terjesztjük elő, u. m.:

A város törke-követelése tett és pedig:

A es. kir. Dunagőzhajózási társulatot terhelő 968100 frt. bányavételéből, 1882-ik év végéleg követelésekép visszamaradt 580.860 frt. — a társulat által 1879, 1880, — 1881, és 1872-ik évek alatt összesen lefizetett 387240 frtból 1882-ik év végéleg még készpénzben meg volt. — a 2-ik sz. alatt esatolt kimutatás szerint, 129104 frt 45 kr. továbbá ugyanazon kimutatás szerint a törzstörzökéből vett előlegezésekre visszatérített 32091 frt 51 kr.

A városi közönség kisajátítási alapja címén kezletett 1324 frt 79 kr. mely összegek mind a helybeli takarékpénztáraknál voltak kamatozásra elhelyezve.

Végül magánosoknál kamatozó kötvényre elhelyezve van 3336 frt 33 kr. vagyis összesen: 746.717 frt 08 kr.

Összehasonlítva ezen eredményt az 1882-ik évi mérleg szerint mutatkozott 791.890 frt 89 kr. törke állapottal, — a törke 45.173 frt 81 krral apadt, a minek oka a reáltanoda kibővítésére, a megerimalom megvételére, a ferencziek templomának átalakítására, a katonai pótépítkezésekre, a pécsi csatorna javítására, szóval mind a t. közgyűlés által megrendelt mellőzhetlen észszerű beruházásokra, 1882-ik évben a törzstörzökéből vett előlegezésekben rejlik, mely előlegezések visszatérítése iránt szintén intézkedés van téve, mely beruházások értéke az előlegezett összeget jóval felülhaladja.

Adós volt pedig a városi közönség 1882-ik év végéleg u. m.: a felügyelet alatti alapítványoknak 56.990 frt 68 krral, magánosok és intézeteknek ugy a kormánytól nyert kölcsön fejében 130.713 f. 26 kr. összesen: 187.703 frt 94 kr.

mely összeg az 1881-ik év végével fenvolt 188903, firt 94 kmál 1200 firttal kevesebbet, mint amely összeg a budai külváros felső vámház utcai tanoda felépítésére nyert állami kölcsön múlt évre eső részlete fejében lön törlesztve; a többi mind oly adósság, mely részben az alapító rendelkezése szerint, vagy más körülmény következtében ki nem fizethető, vagy a melynek kifizetése a jótékony alapnak, a jelenlegi viszonyok között, a nemes cél rovására, — kárt okozna.

Tanügy.

— Folytatás. —

IX. Az iskolák tannyelve. A tannyelv az összes tanintézetekben a magyar volt, — kivéve a pécs-bányatelepi társulati iskolát, melynek tannyelve a német, a magyar nyelv azonban oly eredménnyel tanított, hogy az iskolából kilépők a magyar nyelvet az életben egész készséggel használhatják.

X. Az iskolákban elért eredmény. Erről a múlt félvévi jelentésben, — mint a mely időbe estek az évi zárvizsgálatok, tüzetesen megemlékeztem, a folyó tanév eredményéről ismét a legközelebbi féléves jelentésben fogok részletesen megemlékezni. Általánosságban azonban itt is felemlítem, miként az összes tanintézetek legtöbbjében a felmutatott eredmény a törvényes várakozásnak megfelelt; fel kell említenem itt azon körülményt is, hogy Pécs város tek. iskolaszéke az általam jelzett gyengébb eredményű osztályokban a tanítók elhelyezése iránt intézkedett, — akarom említeni, hogy a folyó évben azon osztályok is jobb eredményt fognak felmutatni.

XI. Az iskolai naplók. Az iskolák mindegyikében a szükséges naplók, u. m.: felvételi, anyakönyvi és mulasztási naplók beszerestettek, pontosan vezestettek és a községi iskolákban ez év alatt háromszor, valamint Werner Magdolna magán intézetében is értesítő adattak; az év zártával pedig e két nemű iskolákról évi értesítő, programok adattak ki a szülők és közönség tájékoztatása végett.

XII. Az iskolai hatóságok működése. Az iskolafentartók helyi iskolai hatóságai a helyi felügyeletet és az iskolaügyek vezetését dícséretes buzgósággal teljesítették. Különösen is meg kell emlékezem a pécsvárosi községi iskolaszékről, mely az év folytán 7 ülést tartott, mely üléseken a fontosabb ügyeket intézte, a kisebb és sürgősebb ügyek elnöki uton nyertek elintéztet.

Ezek közül fontosabbak a következők: a) megnyitotta a folyó tanév kezdetével a polgári leányiskola 2. osztályát, továbbá a szigeti külvárosban az egyesített V. VI. osztályt a leányok részére; b) elkészítette a költségvetést 1883-ra, mely 32055 forintban lön megállapítva, ebből a polgári leányiskola fedezete 3310 forint; c) legerélyesebben intézkedett, hogy a járványbetegségek folyton ellenőriztessenek, a megbetegültek gyógykezelésének s e miatt az oktatás még is hátrányos ne szenvedjen. — E tekintetben különös elismeréssel kell megemlékezem a város tisztí főorvosa, tek. dr. Kohárics Károly buzgó, lelkiismeretes és szakértő fáradozatlan működéséről, mert csak annak köszönhető, hogy daczára a majdnem állandóan uralkodó gyermekbetegségeknek, az iskolák nem szüneteltek, az oktatási előmenetel lényegesen nem szenvedett s különösen, hogy gyermek halálzási eset alig fordult elő.

Ezen év folytán lön tényné, d) hogy a belv. közs. iskola újból építése folyamatba tétetett, habár a kért kormánysegély iránt még maig sem érkezett le a magas kormány rendelkezése s így ma sem

tudjuk, kap-e a város és mennyi államkölcsönt, melyre pedig nemcsak jogosított, de érdemes is, remélünk lehet azonban, hogy a magas kormány nem fogja megtagadni segélyét azon várostól, mely saját erejéből minden lehetőleg meg tesz iskolái törvényiszabta módon leendő berendezésére. — Ezen új iskola felszerelése és bebutorozására 3000 firt. lön előirányozva, padokul a Kunze-féle padok fogadtattak el némi javítással.

A szegény gyermekek felruházására e) az évben 1400 firt. fordított, melyből 291 fi és 217 leány lön a szükséges ruhanyelvel ellátva; jövőre azonban, hogy minél több ruhát lehessen osztani, különösen a leányok részére, azok elkészítését a tanítónők vállalták magukra s ezért nekik az iskolaszék köszönetét nyilváníta. Intézkedett az iskolaszék, f) hogy a polg. iskola részére külön tanképesített kézimunka tanítónő alkalmaztassék, kinek rendelkezésére az összes tanszerek, mint varrógép, Magyar Bazar, Budapesti Bazar stb. beszerezettek s kinek szakzerű vezetése alatt a leánykák az előirt női kézmunkákban taníthatnak.

A tanítói karban a fegyelmel zavartalan volt; a mennyiben egyetlen eset fordult csak elő, hogy esetleg a fegyelmi vizsgálat elrendelése megállapítható legyen, az elővizsgálat elrendeltett.

Az 1880. és 1882-ik évi községi iskolai számadások a számvétség által felülvizsgáltattak, melyek közül az utóbbira nézve némi csekélyebb észrevételek merülvén fel, melyek azonban tisztába hoztván a tanács által, legközelebb a közg. bizottsághoz fel fognak terjesztetni.

XIII. Egyéb intézetek. A szorosan vett népoktatási tanintézeteken kívül volt Porges Ede közép kereskedelmi iskolája, melynek 3. osztálya a folyó év kezdetével megnyitottat s most már remélni lehet, hogy ezen, a tulajdonos által sok áldozattal fentartott intézetben az évi államvizsgák is meg fognak tartatni s az intézet nemcsak mindazon előnyökben fog részesíttetni, melyet az ily intézetek törvényesen igénybe venni jogosítvák, hanem talán állami segítségével fog részesíthetni, melyet teljes joggal megérdemel. E tanintézetben 23 tanuló volt és ezeket 7 tanár tanította; összes kiadása 2180 firtot tett.

Itt volt a pécsi jótékony nőegylet által fentartott kisedővoda, vagy gyermekkert, mely szintén a legszebb eredménnyel vezetett. Ezen intézetbe 85 fi és 69 leány, összesen 164 növendék jár; 1 képesített és 2 nem képesített óvóval. Jövedelme 150 firt állami és 1259 firt egyéb segély, összes kiadása 1409 firtot tett.

Ez év folytán szerveztetett az iparos tanulók számára az állami főreáliskolában a városi hatóság által az ipartársulatok közreműködése mellett egy két osztályú iparos iskola, a kereskedelmi iskolában pedig az ipar- és keresk. kamara s ennek elnöke t. Kellemfy Károly buzgó kezdeményezése folytán egy estéli keresk. tantolyam nyitottat a kereskedelmi tanulók részére, kik a "zedet nehézségeivel küzdve, mégis szép eredményt mutattak fel. A vizsgálat alkalmával a szorgalmasabbak takarékpénztári könyvecskéket némi betéttel és értékes könyveket kaptak ajándékol. Itt el nem mulasztatom, hogy dícsérettel meg ne emlékezzem nsgos Aidinger János, kir. tanácsos és polgármester úrról, valamint tek. Kellemfy Károly volt ipar- és kereskedelmi kamarai elnök úrról, kik ezen intézetek létrehozásának főtenyésztői voltak; fogadják érte ez alkalommal is köszönetemet.

Igaz, hogy e téren még igen sok a teendő, de az is igaz, hogy az ipartörvény revisiója előtt, míg t. i. az iparosok felfoghatnak mesterinasokat, olyanokat is, kik semmiféle iskolába sem jártak, kik tehát még irni és olvasni sem tudnak, míg az ilyen tudatlanok fel is szabadulhatnak, anélkül, hogy azt bármily uton megtanulták

volna, szóval míg meg nem lesz törvény által határozva, hogy melyek az iparos mesterek kötelezései és jogai minden irányban, de különösen a mesterinasok iskolai kiképzetése tekintetében és mely hatóság az, a mely arra felügyel, hogy ezeket az illetők minden időben pontosan és folytonosan teljesítik is, és ha nem teljesítik, arra hatóságilag a legszigorubb pénzbírsággal kényszeríthetnek; addig, mondom, ez ügyet gyökeresen rendezni teljes lehetetlen. Mert, hogy az iparosok önkényes társulása nem vezet célhoz, azt legvilágosabban igazolja azon körülmény, hogy Baranyamegyében 24 ipartársulat van; van pedig 4887 iparos, de oly iparos, ki valamely ipartársulatnak tagja — csak 840 van, tehát az iparosoknak mintegy 1/6-od része.

Hogy azonban Pécs városában e téren is annyi, amennyi az adott viszonyok közt elérhető volt, megtörtént, legvilágosabban igazolja azon körülmény, hogy a reáliskolai 2 osztályban 127 tanuló vett részt heti 4 órával, a belvárosi községi iskolában 6 osztályban 486-an szintén heti 4 órában nyertek oktatást az olvasás, írás, számolás, irlygyakorlatok és mértanban a készültsegüknek megfelelő terjedelemben és irányban; itt különösen azt kell kiemelnem és hangsúlyoznom, hogy ezen 613 iparos tanuló rendszeren és pontosan meg is jelent az előadásokon és hogy ezek oktatásban tényleg részesültek is és annyit elértek, hogy a már körük szélesedett, s ez már nagy nyereség, — többet a mai viszonyok közt elérni lehetetlen.

Ezen jelentés adataiból méltóztatik a tek. közg. bizottságnak meggyőződnie arról, hogy Pécs városa népoktatás ügye ez évben is örvendetesen haladt előre és fejlődésében semmi átal nincs megakasztva s így reményünk van arra, hogy a polgári leányiskola megépítése és kiegészítése, a belvárosi iskola megépítése és felszerelése után nagyobb befektetések hamarjában nem fognak kívánatni, kisebbszerűek pedig, mint a sörház utcai iskola kiegészítése, a város kiadását érzékenyen nem fogják terhelni.

Midőn ezzel köszönetemet fejezem ki mindazon hatóságoknak, melyek a népskolaügy fejlesztése és előbbrevitelében oly sok eredménnyel fáradtak, tisztelettel kérem a tek. közg. bizottságot, méltóztatásuk ezen jelentésemet tudomásul venni, s a magas kormányhoz teendő féléves jelentésbe felhasználni.

Hirek.

Installáció. Az elhunyt Baán örkanok helyére kinevezett Girk Alajos, a székesgyházi főesperességre előreléptetett Pollák János, a tolnai főesperességre előléptetett Zsinnó István s az utolsó mesterkanonokságra kinevezett Valter Antal püspöki titkár s pápai kamarás beiktatása tegnap délelőtt 9 órakor történt a liceum templomban. A szertartást Tróll Ferenc éneklő kanonok, pápai praelatus végezte, sorrendben felolvastatván a legmagasabb királyi kinevezést, s virágos latin beszédet tartva az ujonnan kinevezettek valamennyiéhez. Ezután helyeiket foglalták el — illetőleg megéserélték a káptalan tagjai s az új kanonok, Valter Antal ünnepélyes misét mondott.

Baranyamegye főispánját és alispánját és Pécs sz. kir. város polgármesterét a honvédelmi miniszter Budapestre hívta értekezletre, melynek tárgya a katonaságnak béke idején való elhelyezésére vonatkozó intézkedések megbeszélése.

A pécsi nemzeti casino f. hó 25-én délután oly népes közgyűlést tartott, minőre egyhamar nem emlékeznek. Fontos volt a tárgy: a tagsági díj emelése. A választmány álláspontját, mely szerint a tagsági díj 4 firttal emeltessék, az igazgató

Kissfaludy Imre kifejtve, a kérdéshez szótak Bubreg Antal és Grabarits Béla, akik 2 frtnyi emelést elégnék tartottak, Blauhorn Antal és Ráth Mátyás, kik a választmány indítványát védtek, különösen Rath a polgárság nevében üdvözölte a tervet, mert sok család tagságának éppen abban feküdt érdeke, amitől el volt zárva; t. i. az egyleti társas összejövetelek, mulatságok. Az indítvány csakhamar, további vita nélkül, elfogadtattott. A vidéki tagokra is kiterjeszteni kívánta az intézkedést Váry Gyula, indoklva azt hozván fel, hogy éppen a vidékiek kedvéért voltak a bálók, melyek díjítjái a díjmelést szükségessé tették. De ez a nézet pártolóra nem talált, mert a vidéki tagok nem részesülhetnek az előnyökben oly mérvben, mint a helyben lakók. — Magunk részéről igen helyesen tartjuk, hogy az eddig fennállt visszáss állapot jövőre megszűnt, mert a különben elvben egyenjogú tagok, külön adózás mellett vehettek csak részt a téli bálban, a nyári kert mulatságokban; akik külön ezekért fizetni hajlandók nem voltak, még a helyiséget se használhatták és a mi legfőbb, azok, akik a mulatságokban részt nem vettek, ezek deficitjét épny fizették, mint mások. Most érvényesül azon egyedül helyes elv, hogy az egyletnek minden tagja egyenlő jogokat élvez s — a vidékieket kivéve — minden tagja egyenlően fizet 18 frt tagsági díjat, de nem 25 frtot, vagy 20 frtot, mint eddig, a mint a bálban és a nyári mulatságokban, vagy csak ezek egyidejében akart részt venni. A casino társaséleti feladata az új intézkedés által közelebb jutott a megvalósításhoz.

Meglepetés az iskolában. Nem régiben — a mult csütörtökön — Aidinger János polgármester, mind iskolazéki elnök, az egyik külvárosi iskolát meglátogatta. A látogatás ez alkalommal a 3. osztálynak szólt, hol a polgármester a 8—9-ig tartott tanórán volt jelen, 9 órakor a negyedik osztályba ment, hol nagy lármát, rendtelenséget igen, de tanítót nem talált. Miután a vendég a tanrendet hiába kereste, megkérdezte a gyermekektől, milyen tárgy van soron. A válasza kért egy könyvet s egyenkint hallgatta ki a tanulókat, míg úgy $\frac{3}{4}$ 10 óra felé belép a tanító. Képzeltetni emek ijedségét midőn a polgármester egy kedélyes „Isten hozta!”-val fogadta. A polgármester azon tudattal távozott, hogy a gyermekek készültsége felületes s nagyon sok kívánni valót hagy hátra.

A siklósi polgári iskola alapvagyon. Az 1882. évvel lezárt számadások szerint a siklósi polg. iskola alapvagyon a következőképp áll. A) Pénztárban 499 frt 92 kr., B) Vajda-féle alapítvány: a) takarékpénztári könyvekben 52533 frt 64 kr., b) részvényekben 500 frt, c) sorsjegyekben 120 frt., d) kötelezvényekben 18500 frt., e) házbértartásban 125 frt., f) Vajda-féle ház becsértéke 2500 frt., C) Siklósi nagyközség alapítványa 50000 frt. Az iskolához becsértéke 6000 frt. Ezek szerint a Vajda-féle hagyaték egészben 74279 frt 23 kr., a város alapítványa 56000 frt, az iskola egész alapja 130279 frt. Sok ily érdemszlopot, minőt Vajda állított magának és sok ily községet, mint Siklós s akkor nem soká kell fohászodnunk, hogy „népnevelés, jöjjön el a te országod.” Csak az áldozatost tették s nem a hangzatos szavak képesek ezt megteremteni.

Böjti szt. beszéd. Vasárnapról kezdve a helybeli ferenczrendiek szerzetének templomában rendkívüli böjti ájtatosságok tartatnak. A szt. missió küldöttéi — két Jezusrendi szerzetes — városunkba érkeztek s naponként reggel 8. és este fél 6 órakor szent beszédek tartanak, melyek ritka, nagy látogatottságnak örvendenek, úgy, hogy a templom minden alkalommal zsúfolásig megtelik. A beszédek s az ezt követő isteni tiszteltek látogatása teljes bucsut ad.

A pécs-baranyai tisztviselő öngyógyító egylete e hó 25 és 26-án tartotta meg ala-

kuló közgyűlést a városháza nagytermében. A szép számmal megjelent tagok az egylet elnökének közfelkiáltással Aidinger János polgármester, kir. tanácsost választották meg. Megválasztattak még, alelnöknek Bokor Ferencz, titkárnak dr. Sey Ernő és Fölker János, jegyzőnek Liszka y Bálint és Bayerle János, pénztárnoknak Ponauer Emil, ellenőrnek Lohr Vincze.

Sorozás. Az idén sorozásra kerülő hadkötelesek márczius hó 1., 2. és 3. napján fognak a vizsgálobizottság elé állíttatni. A sorozás helyéül az „arany bárány” vendéglő nagy terme van kijelölve.

Az eszéki katasztrópha ügyében, törvénytékinköz álltatt idegen nyelvű iratok, úgy a horvát, mint a német tolmács által már lefordíttattak s a törvénytékhez beterveztek. A fordításoknál az okozott legnagyobb késedelmet, hogy a hid legkisebb részeinek megnevezésére szolgáló műszavak lefordításai, néha szakértői értekezletet igényeltek.

Színügy. Pécs sz. kir. város színügyi bizottsága f. hó 24-én Perczel Miklós főispán felnöktele alatt ülést tartott; a 30 tagból álló bizottsági tagok közül körülbelül a fele jelent meg. A színügyi bizottság igazgatósága előterjeszti, miszerint a jövő téli színdényre a pályázatok beérkeztek és ezek közt A r a d i Gerő pályázata, a mely elfogadásra ajánlatik. Az előterjesztés elfogadtattott és utasíttattott az igazgatóság, hogy Aradival a szerződést a szokásos feltételek alatt kösse meg. Bemutattattott továbbá a bizottság pénztári kimutatása, mely szerint a bizottság 946 frt készpénzzel rendelkezik, egyttal elhatározottott, hogy a bizottság tulajdonát képező s most már feltehető elhasznált butorok felújítására, ugy némely hiányzóknak, nem különben színpadi díszletek és kellékek beszerzésére 500 frt fordíttassék. Végül a bizottság a magyar színész egyesület alapító tagjai közé lépett 40 frt befizetéssel.

Jobb hazát kerestek. A magyar állampolgárság kötelékéből az új honosítási törvény életbelépte óta, pécsi illetőségű egyének közül csak két család vált ki. Az egyik Bukarestben, a másik alsó Ausztriában keresett jobb hazát.

Jutalomjáték. G a l Hermin, városunkban általánosan kedvelt drámai-szende színésznőnek legközelebb lesz a második jutalomjátéka. Az előadás érdekességében nyerni fog azáltal, hogy „Lecouvreur Adrienne” című kiténő drama fog színré kerülni. Ajánljuk ez esetet a közönség figyelmébe.

Beszélgetés Kossuthal. E n g e l Sándor, helybeli fa nagykereskedő hosszabb tanulmányi utazást tett Olaszországban. Utjába ejtven Turint, nem mulasztotta el, hogy nagy hazánkiát, K o s s u t h Lajost meg ne látogassa. Mint Engel ur mondja, főképp azért ment Kossuthhoz, hogy megköszönje a magyar zsidók érdekében irt levélét. Kossuth eleintén igen tartózkodóan viselte magát, azonban később a kereskedelem s iparról szólván, élénk kérdéseket tett ezeknek állásáról Magyarországon. Midőn e kérdésre Engel Sándor azon választ adta, hogy Magyarországon aki dolgozni akar, talál munkát s van is következménye munkájának, Kossuth keserűen panaszkodott, hogy őt egész más irányban értesítik s hogy emberei a valóban meg nem felelő adatokat tárnak elé. Már akkor meggyőződött erről, midőn egy kimutatásból látta, hogy Magyarországon ez év január havában 22 millió forinttal volt nagyobb az export, mint az import, s ha 22 millió többlet jó be készpénzben egy év alatt, akkor a kereskedelmi viszonyok nem lehetnek oly rozsak, mint neki festik. A pécsi viszonyokra áttérve, kérdézősködött a szénbányákról, a borkereskedésről, mezőgazdaságról s ez utóbbinál igen érdekes dolgokat beszélt az olasz művelési rendszerrel. Kérdésként Magyarországon a réteket trágyázzák? Tagadó feleletre válaszolta, hogy

Olaszországban trágyáznak, de 5—6-szor kaszálnak is. A zsidókérdésre áttérve, elmondta, hogy számosan kérik e tárgyban véleményét, de eddig csak egy ember akadt, ki azt mondta neki, hogy a zsidókat ki kellene Magyarhonból űzni. Véleménye szerint a zsidókérdés ilyképi felmerülése ártott az országnak. Kossuth Engel urat dolgozó szobájában fogadta. A látogatás végén pedig — 5 negyed óráig tartott — annyira bemelegedett a beszédbbe, hogy vendégét a lépcsőházig kísérte s megígértette vele, hogy nemrég kibocsátott szakszéri munkájából, „Magyarország faipara és fakereskedelme” egy példányt küldeni fog. Mint Engel ur mondja, Kossuth pompás színben van s a 80 év sulya nem látszik meg rajta. Kossuthot a házbeliek csak „Monsieur le General”-nak szólíttják.

Hazard játék-e a ferbli? Tudvalevő dolog, hogy ebben a nagy kérdésben az egész világ két táborra oszlik. Az egyik, a nem játékos tábor, azt mondja, hogy igenis hazardjáték; a másik, s ez a játékosok tábor, nem ismeri el a „honi esendes” hazard voltát a legtöbbször II. József kártya edictumára hivatkozik, melyben világosan az áll, hogy csak az a játék képez tiltott szerencsejátékot, melyben minden a szerencsére van bízva, holott — így érdenek a játékosok — a ferblinél a speculativ éssen és vállalkozó szellemem fordul meg minden. A királyi tábla egy fővárosi kávé és vendégei felebbzése folytán e napokban foglalkozott a nagy jogi kérdéssel s miután ugy találta, hogy a ferbli csakugyan tiltott szerencsejáték, a kávést, ki üzletében ferbli komániának adott szállást, 3 napi elzárásra és 25 frt pénzüntetésre ítélte el. Maguk a ferblasták 10—10 frttal váltják magukhoz ama meggyőződést, hogy mégis a nem játékosoknak van igazságuk. A lefoglalt 7 frt „vizinek” pedig „cipuzasz!”

Színházi műsor. Csütörtökön a hirdett Zola ciklus veszi kezdetét a „P á l i n k a” című darabbal. Pénteken ugyanaz adatik másodsor és utolszor, vasárnap és hétfőn „N a n a”, kedden és szerdán „N a n a l e á n y a” kerül színré. Ezen sorozat után új programmal „Miss Lazzó” fog fellépni. A l m á s y Tihamérnek a népszínház repertoír darabját képező „T ö t l e á n y” című népszínművet az igazgatóság megszerezte s legközelebb színré hozza.

A pécsi keresk. önképző és betegsegélyző egylet, f. é. február hó 25-én tartotta tisztújító közgyűlést. Megválasztattak: elnöknek: S c h a p r i n g e r Zsigmond, alelnöknek: E n g e l Sándor, főjegyzőnek: L ö w y Adolf, aljegyzőnek F ü r s t Gyula, pénztárnoknak: G r ü n h u t h Kálmán, könyvtárnoknak: K i s s Zsigmond, egyleti orvosoknak: Dr. P a u n z Lipót és Dr. L o e v y Lipót; választmányi tagok lettek: Grünstein Ferencz, Ludwig Károly, Klein Jakob, Naschitz Adolf, Hartmann Armin, Paunz Gábor, ifj. Krauze Ignác és Reinfeld Ödön. Az egylet, mely 4698 frt 73 kr. alaptőkével rendelkezik, betegsegélyzésekre a lefolyt évben 286 frt 96 krt, hírlapokra 116 frt 53 krt, fordított; számos népszerű felolvasást rendezett s egyáltalán ugy könyvtára, mint körbeli társasétele által mindent elkövetett, hogy a kereskedő ifjakat az önművelés útjára terelje.

Jövő számunkra kell hagynunk a f. hó 26-án megtartott városi közgyűlésről szóló értesítésünket, mert tüzetesen tárgyaljuk a felmerült ügyeket, lapunk tere pedig ezt most nem engedi.

Időjelző állomás. Földművelés, ipar és keresk. m. k. minister f. é. február 21-én 7894-számú rendeletével értesít, hogy a budapesti központi időjelző állomás f. é. márczius 1-től kezdve újból meg fogja táviratozni a pécsi távrida állomásnak észleleteit.

Helyreigazítás. Illetékes helyről vett értesülés folytán szükségesnek tartjuk megemlíteni, miszerint lapunk ez évi 8-ik számában a budapest-pécsi vasutat illetőleg kö-

zölt azon hírünk, hogy az legközelebb részvénytársaság alakuland s hogy az új részvénytársaság vezérigazgatójává „Kellmfy, a pécs-baresi vasutnak volt „igazgatója“ fogna kinevezetűni, — ez utóbbi részében, a „Pesti Hírlap“ után tévesen jelent meg, a mennyiben a három pálya üzletigazgatójának egyesítése alkalmával ennek üzletigazgatói állására a budapest-pécsi vasutnak már az egyesítés előtt kinevezett igazgatója, Thaly Emil ur lett meghíva és kinevezve s ilykép az igazgatói állás véglegesen betöltve lévén, — e tekintetben azon körülmény, vajjon részvénytársaság alakuland-e a budapest-pécsi vasut vagy sem, — semmiféle változást nem idézhet elő.

Az elnök feleségének szép szemei.
Lóher Ferenc, a szomorú emlékü magyarázó, „Az új Olaszország“ című művében érdekes világot vet az új királyság viszonyaira, kiemeli előnyeit, de nem mellőzi hátrányait sem, s főleg olyant, melynek nagyon orosz íze van. Mutatóul szolgáljon a következő: Sansostiban, Cosenza tartományban az esküdtsek előtt egy briganti állt, kinek lelkiismeretét, ha ugyan volt, 27 gyilkosság terhelte. Corbellini védőügyvéd pompás beszédet tartott, s a következő szavakkal végezte: „Nem, esküdt urak, önök nem fogjátok vétkeket mondani ezt a szerencsétlent, nem fogjátok aláírni halálítéletét Donna Euláliának, kitűnő elnökünk nevének ragyogó szemei előtt, ki amott ül az emelvényen s önökre tekint pompás rózsaszínű tolettéjében, drága velenzei csipkével. Igen szép hölgy, a kegyei tolettéjének rózsaszíne ezt mondja ezen szerencsétlennek: „Remélj!“, s e drága csipké közt a kegyelem genusa röpked, ki ezt mondja a fölvilágosodott esküdtkeknek: „Bocsássátok e szerencsétlent szabadon!“ Mit szóljon ilyen vádbeszédre az államügyész, — megzavarodik, fél a szép nőt megsérteni, s nem felel semmit. Az elnök pedig, ki szinte hizott, nejét dicséretű hallván, különös szelidséget érzett magában esküdbre, mikor a végszót tartotta az esküdtkekhez. Ezek ép oly kevéssé bírtak ellenállani az elnökő szép szemének, s a gonosztevőt fölmentették.

Beküldetett A „Pester medic. Presse“ írja: A legközségségsőbb köhögés veszedelmessé válhatik, tehát tanácsos a legkisebb s legjelentősebb hirtunál egy kellemes szert használni, mely az emésztést nem akadályozza, az Egger-féle pastillák e célra kitűnőnek bizonyultak, a mennyiben a köhögést ingerelt eltávolítják, előlőzik a nyálka vetést és nem idéznek gyomorsarat. Egy eredeti doboz 25 kr., 50 kr.

Gyomorba� ellen Egger fia gyógyszerakgyárosnak sikerült kellemes ízű pastillákat készíteni, melyek emésztés hiány, görvölty, halványaság, ismétlődő fájás, vese köbetegek ellen igen meglepő jó hatással bírnak. Egy eredeti doboz utasítással együtt 30 kr. városunk raktáron következő gyógyszerészeknél: Kunz Nándor, Kovács M. Sipőcz és Irgalmas szerzetű gyógytárban.

Közgazdaság.

A cognac gyártásáról. „Cognac“nak általában véve azon szeszcs ital nevezük, a melyet borból állítanak elő. Ennek elnevezése Franciaország Charente départementjának Cognac (régében Coniac) nevű városától származik, mely környékén a bort nagy mennyiségben dolgozzák fel, a cognacnak való kereskedésének kiinduló pontjává lett. A cognac innen Franciaország többi tartományaiha, Spanyolországba és Portugáliába is elterjedt.

A cognac-gyártás céljából legcélszerűbb a mustot az szőlő csutkjától, a héjától és a magjától elkülönítve erjeszteni, és csak akkor lepárolni, ha teljesen kitisztult Franciaországban erre a célra leginkább a „foll blanche“ nevű szőlőfajt alkalmazzák. E szőlőfaj igen dús termést ad; egy hektárnyi területű agyagtalajról 90 hektoliter, máskülönb 50 hektoliter bort lehet belőle kapni. A cognac-gyártás azonban csakis akkor jutányos, ha a bor ára elég alacsony; Franciaországban csakis akkor gyártanak

cognacot, ha a bor hektoliterje 6—10 frankért szerezhető be, ámbár a jó cognacot hektoliterenkint 300—600 frankkal is fizetik.

Ha a cognacot vizsgálva, néhány cseppet pamutra csepegtetünk, és párolgás közben ismételve megszagoljuk, azt tapasztaljuk, hogy előbb a legfinomabb illatok párolognak el, azután a borszesz és legutóljára azok az illatok, a melyek a borra nézve leginkább jellemzők. Ilyen jellemző például némely vörös borra a vanília-szag. Ezen tulajdonokat a törköly- meg a seprő-pálinkán is feltaláljuk, habár ezeknél az oenanthéther, a szőlőolaj stb. a finomabb illatokat majdnem egészen eltakarja.

A törkölypálinka és a cognac között főkép az oenanthéther teszi a különbséget, és azért a törkölypálinka vízzel felhígítva megzavarosodik, a cognac ellenben tisztá marad, mert ez utóbbi az oenanthétherből csak nyomokat tartalmaz. Az oenanthéther a törkölypálinkában azért nem jó, mert tömény állapotban nem kellemes szaga, és azért téves azon állítás, hogy törkölypálinkából oenanthétherrel való keverés által cognacot lehet készíteni. A különbség oly szembetűnő, hogy a szakértő azonnal észreveszi, ha a cognachoz még oly csekély mennyiség törkölypálinkát kevertek is. Észrevehető ez még akkor is, ha bort olyan készülékben párolunk le, a melyben azelőtt törkölyt pároltunk; a cognac a törkölypálinka szaga és íze azonnal észrevehető. A törkölypálinkából az oenanthéther-szagot csak igen nehezen lehet eltávolítani; benne marad még akkor is, ha 90—95%-os szeszszé rektifikáljuk, sőt még szénrel való kezeléssel sem sikerült belőle az oenanthéther-szagot elvenni.

A cognac eredetileg szintelen; azonban hordókban tartva, lassankint megzárul. Franciaországban a cognacnak ászkon tartására leginkább fehér francia tölgyfából készült hordókat alkalmaznak. A hordókra, a melyekben a cognacot tartjuk, igen nagy gondot kell fordítanunk, mert ezek rendkívül nagy befolyást gyakorolnak a cognac minőségére; a régi cognac sárga színe is leginkább a hordók dongáiból feloldott festéktől származik. Minél hosszabb ideig tartjuk a cognacot hordókban, annál több festőanyagot fog felvenni, és annál sötétebb-sárga lesz, azért a cognac korát színeből szokták megítélni. A legfinomabb cognac egészen vitzista, mert mindjárt üvegekbe kerül és ezekben is marad. A szines cognacot festőanyagot kívül cseranyagot és más kivonatos-anyagokat is tartalmaznak.

A kereskedésben előforduló cognacok közt olyan is van, a mely mesterségesen van megfestve, ugyanarra, hogy még a 200—600 frankos cognacok is literenkint 5—17 gramm égetett cukrot (caramelt) tartalmaznak. A francia cognacok szesz-tartalma 47—56% közt változik.

A cognacgyártásnál a maradék 10—1% borsavat tartalmaz, melyet a moslékól ki lehet választani és értékesíteni. A moslékot e célból kádakba gyűjtik és oltott meszszel kezelik mindaddig, míg nem a folyadék a vörös lakmuszpapírt meg kékiti. Ekkor a folyadék megzavarosodik, borsavas mesz, mint csapadék keletkezővén benne. A borsavas meszet szűrő sajtó segítségével különítik el a folyadéktól, és megszáritva, mint nyers borsavas meszet hozzák kereskedésbe

Dr. Vedródy Viktor.

Törvényszéki csarnok.

Polgári ügyek előadása.

Véséy Rezső tiszéki bíró által.

7462 p882. Gyuri János — Pap Sámuel ellen, ingatlan birtokba bocsátása iránt.

7463 p882. Pap Sámuel — Gyuri János ellen, tulajdon jog megítélése stb. iránt.

95b p883. Keresé Kálmán ügyvéd, mint Szovits Constantin esdőtömeggondnoka — Szovits György ellen fizetési kötelezettség hatálytalannak leendő kimondása iránt.

956 p883. Keresé Kálmán ügyvéd, mint Szovits Constantin esdőtömeggondnoka — Pandurovits M. D. ellen fizetési kötelezettség hatálytalannak leendő kimondása iránt. Bogyai Pongrácz tiszéki bíró által.

4585 p882. Nagy Józsefné — Kis József ellen tulajdonjog megítélése iránt.

950 p883. Takács Miklós és neje — Retek Ferenc ellen ingatlan birtokba bocsátása iránt.

Február 22-én.

Véséy Rezső tiszéki bíró által. 8694/882. Parabák Mila és társai — Tatarin Ignác ellen birtokba bocsátás iránt.

1176/883. Holz A. et Gugler cég — Wohlmuth Adám ellen 1904 frt 38 kr. iránt.

Bűnügyek tárgyalása.

Február 26-án.

6636/882. Simonovits Lázár és társai ellen lopás miatt.

Február 28-án.

7312/882. Szekeres Miklós és társa ellen lopás miatt.

8191/882. Stenger György ellen rablás miatt.

7053/882. Greguricue György ellen rágalmazás és becsületsértés miatt.

Márczius 2-án.

953/883. Katareiner Józsefné szül. Thomas Margit ellen szándékos emberölés miatt.

1143/883. Lói József és társa ellen lopás miatt.

Kitűzött árverések.

1883. márczius 9-én d. e. 10 órakor özv. Zsikó György né ellen a kövágószőlősi 109. sz. tjkbeli házra nézve 200 frt becsárban Kővágó-Szőlősi úton.

1883. márczius 17-én d. e. 9 órakor Békási Eleonóra illetve Kohn Lipót ellen a viszlői 98. sz. tjkben foglalt ház és belsőleg fele 400 frt becsárban Viszlő községben.

1883. márczius 21. d. e. 10 órára, Iffinger József ellen a lovászhetényi 88. sz. tjkben felvett malombirtokra összes tartozékaival 585 frt becsárban Lovászhetényen.

Irodalom.

„Magyarország függetlenségi harcza 1848—49-ben“ Felich Rikárd tabornok e kitűnő munkájának 3. füzetét vittük. Ajánljuk e kitűnő munkát minden hazafi figyelmébe. Megjelenik, igen csinos kiállításban. Aigner Lajos kiadásában Budapesten, ha vonkint 2 füzet. Előfizetési ára negyedévre azaz 6 füzetre 2 frt 40 kr., félévre 4 frt 80 kr.

Az „Ország-Világ“ február 24-iki száma pompás illusztrációkkal csupa kitűnő fametszet s mint már megszoktuk, tartalmaz, válogatott szöveggel megjelent. Első ezike Ötvös (Silberstein) Adolf e jeles aesthetikusunk magvas ezike „A háborúk festője“, melyben az oly nagy hírű kitűnő csataképfestő Veresegynéről új adatokat sorol föl, s művészetét új világitásba helyezi. Utána Erdélyi Gyula érdekesítő s figyelmet lebilincselő novellája a „Noé bárkája“; következik, melyet Csáktornyai Lajos esinos rajza: „A cigány vajda leánya“ című esinos rajz követ. Bezárja a szépirodalmi közlemények sorát Sienkievitz beszélye: „A falu jegyzője.“ Költőmnny Koroda Páltól közöl: „Az emmelandnak“ cím alatt. A rendes heti tárcát ezuttal if. Abrányi Kornél írta s ezzel azt is kifejeztük, hogy a tárcza oly szép, minő már rég nem volt. Van még egy kedves vers „Az úszó rózsá“ cím alatt, mely egy hasonló című gyönyörű fametszet magyarazattal szolgál. Kun Melánia „Egy szó a nőkhöz“ című ezikecskéjében igen meghallgatni való s érdemes figyelemzető hangokat intéz. Ujdonság rovata bő és változatos. A lefolyt hét eseményei, így az aradi színház egése, gróf Degenfeld halála s életének méltatása, a legújabb művészeti hírek stb. mind bőven s érdekesen megirt sorokban örökítvük meg. Képeiről már szólottunk, hogy pompás metszetek, most csak felsoroljuk azokat: „A szakálás Bismark“, „Napoleon herceg kiszabadítása“, „A falu rózsza“, „A liba pesenye“, „Az úszó rózsá“, „A kaviár halak“, „A cusa freg.“ — Előfizetési Wilkens és Waid kiadóhivatalában koronaherezgetés 3. sz. Előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Budapesti értéktőzsde.

(Koritz Antal és társa bank- és váltóház heti jelentése.)

A pénzbőség egyre nagyobb arányokat ölt és véle együtt fejlődik a hausse és emelkednek az értékpapírok árfolyamai. Az európai nagy jegybankok közül az osztrák-magyar bank volt azon egyedüli pénzintézet, mely a hivatalos kamatlábat a tényleges viszonyokhoz alkalmazni nem akarta, de tegnap végre ő sem tehetet egyebet, mint követni a nyugati bankok példáját és kamatlábjának a változlelben 4%-ra, a lombardüzletben 5%-ra való leszállítása által hivatalosan elismerni az uralkodó pénzbőséget. — De a tőzsdéizletre kiválóan buzdító hatással bíró pénzbőség mellett még más buzdító körülmények is fenforogtak. Így a franciaia kormányválság elintézése és a Ferry-kabinet kinevezése nem kis mértékben megnyugtatta még azokat is, a kik eddig nem hittek a helyzet szilárd voltában. Nem állott tehát utjában a hausse fejlődésének semminemű gátló akadály és ha visszatekintünk a mult heti árfolyamokra és összehasonlítjuk azokat a maiakkal, igen jelentékeny különbséget kell constatálnunk, az utóbbiak előnyére.

A mi különösen a budapesti tőzsdét illeti, ez igen jól volt disponálva és egész héten szilárd irányzatban haladt. A nagy bankok részvényei emelkedtek. A magyar hitelbanknál a kilátásban levő 17 frtos osztalékot igen kedvező eredménynek tartják, főleg mert tekintetbe veszik, hogy a tavalyi esztendő a nagy pénzerővel dolgozó bankokra nézve abnormális volt. A párisi tőzsdén ez ugyanis tavaly megbénította a nagy pénzügyi aktiókat és nem engedett tért a nagy bankoknak a működésre. A pénzbőség, ugy látszik, újra felszínre hozza a financiális operatioikat s e tudatnak tulajdoníthatjuk, hogy hitelrészvények és a magyar lezámitoló és váltóbank részvényei a mult héthez képest, jóval emelkedtek. Ez utóbbi intézetnél még az is hozzá járult, hogy négy millió forint értékű aranyjárdékot van birtokában, és ebből ez évre már tetemes nyereséget mutathat föl. A magyar járadék papírok és más állami értékek iránt is nagyon érdeklődött a tőzsde, és ebben jelentékeny vásárlások eszközöltek. A rente conversio folytatásának híre az utóbbi napokban sokat nyert consistentiában és valószínű, hogy ha a viszonyok olyanok maradnak, a minők most, már legközelebb e nagy operatio újra felvétetik. Vasuti értékek és malom részvények hasonlóképen emelkedtek.

Végül a mult heti és mai árfolyamok közötti különbséget kitünteti az alanti táblázat:

	Febr. 23.	Febr. 28.
Magyar hitelrészvény	291.75	310.—
Osztrák „	292.60	305.20
4%-os aranyjárdék	87.50	88.40
5% „ „ papírjárdék	86.30	86.75
Tisza szegedi sorsjegyek	109.50	1.10
Magyar nyer. sorsjegy	115.50	118.75
lezámitoló bank	94	96.50

P i a c z.

Pécs, február 27-én.

Utolsó tudósításunkban jelzett hanyatlás csakugyan érvényesítette hatalmát, mert néhány nap alatt a bázárak 30 kralr esőkentek és e mellett a forgalom vontatott volt.

A szombati piacon elkelt:

búza	frt 8.70 és frt 9.30 közt
rozsa	„ 6.60 „ „ 6.90 „
árpa	„ 6.90 „ „ 7.25 „
szemes tengeri	„ 6.25 „ „ 6.35 „
zab	„ 6.25 „ „ 6.50 „

Határüzleti zárlatárak:

Budapesten: tavaszi buza	frt10.03—frt10.65
május-juniusra búza	„ 10.10 „ 10.12
tavaszi rozsa	„ 7.60 „ 7.82
tavaszi zab	„ 6.88 „ 6.90
tengeri május-juniusra	„ 6.75 „ 6.76
1883-ik őszi búza	„ 10.45 „ 10.47

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. februárius 27-én.

	Pénzbeli	árf
1 Magyar aranyjárdék 6%	119	95
2 Magyar aranyjárdék 4%	89	25
3 Magyar papírjárdék 5%	87	25
4 Magyar vasuti kölcsön.	135	75
5 Magyar földterhementesítési kötvény.	98	75
6 Temes-bánati „	98	—
7 Erdélyi „	97	50
8 Magyar szőlődezsma helysági „	97	50
9 Magyar nyeresemény sorsjegykölcsön	117	75
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110	—
11 Osztrák járadék papírban	78	35
12 „ „ ezüstben	78	65
13 „ „ aranyban	97	40
14 Osztrák-magyar bankrészvény.	827	—
15 Magyar hitelbank részvény.	316	50
16 Osztrák hitelintézet „	315	—
17 Cs. és kir. arany	5	66
18 20 frankos arany (Napoleon'dor)	9	50
19 Német birodalmi márka	58	51

Közlekedés.

A vasut menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Pécsről Budapestre	Budapestről Pécsre
11 ó 28 p. délelőtt	5 óra 35 percz este
Pécsről Barcsra	Barcsról Pécsre
6 óra 40 percz reggel	10 óra 58 percz délelőtt
5 óra 50 percz este.	10 óra 7 percz este
Pécsről Mohácsra	Mohácsról Pécsre
6 ó. 22 p. r., 11. 15 p. d. e.	6 ó. 20 p. reg., 5 ó. 36 p. d. u.
10 óra 34 percz este.	8 óra 47 percz este.

A hajó menetrendje.

Budapestről Mohácsra naponkint 7 órakor reggel (a görög templom előtti kikötőtől), Mohácsra irkezik d. u. 5 órakor.
Mohácsról Budapestre naponkint d. e. 11 órakor.
A hajók — Szalk és Apostagot egyelőre kivéve — valamennyi állomást érintik.
Az áruk felvételnek az egész Duna mentén.

A szerkesztő üzenete.

N.-Boly. Tárgyelkűli dolog már ez, a modus procedendi el volt hibázva; akad ott még a jövőben elég alkalom, hogy idejekorán mutassuk be: mi a való s mi a ferdtés?

Jani. Az ily versek arra valók, hogy az ember késő korban nagyot nézzen, milyen k ö l t ő volt akkor, mikor senki se akarta annak elismerni, de ő maga szentül meg volt győződve, hogy költő.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelés szerkesztő: Bodó István.

34. bv. szám
1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. ez. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szigetvári tekintetes ki. járásbírótság 424/83. számú végzése által Weisz Bernatné pécsi lakos vgrehajtó javára Rosner Jakab szigetvári lakos ellen 500 frt tőke ennek 1883. évi február hó 4-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 22 frt 50 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 325 frt 35 krra becsült különböző aprólékos szatós bolti tárgyak és szoba butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladattak.

1883-ik év marcius hó 5-ik napján. Kelt Szigetvárott, 1883-ik évi február hó 22-ik napján.

Záboszrky Mihály,
kir. bírós. végrehajtó.

Kitüntettetett Bécs, Triest 1882, Kecskemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle díjjutalmazott különlegességek.

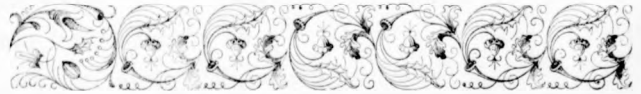
Az Egger-féle mellpastilla, általánosan ismert és kitüntetett szer köhögés, rekedtség és elnylkásodás ellen, elanyyira, hogy számos bel- és külföldi szaktudós e nemben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 kraj czáros eredeti dobozok Magyarországon minden nagyobb gyógyszerüzletben kaphatók.

Gyomor baj ellen Egger-féle Sodapastillák mindenféle gyomor bajok, emésztéshány, gyomorhév, beltanya-ság, görvény, halványosság, ismétlődő föfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen ezlra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést. — Egy eredeti dohoz utatitással 30 kr.

Egger zuzmohnövény czukorkái, (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Izen kellemes gyümölcsízűek, különösen övják a lézési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivata-suknál fogva sokat beszélnek, el ne mulasztásák ezen kitünő czukorkat használni. Daczára jószáguk könnyen beszerezhető, 1 dohoz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártya-papirzacskókban. Bistos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta maláta-kivonatokból és czukorból vannak készitve és nem képeznek semmiféle gyomorsavvat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók: Kunz Ferd. gyógyszerész urnál, Kovács M. gyógyszerész urnál, Sipőcz István gyógyszerész urnál és az Irgalmasrend gyógyszerüzletben.

140.
végr. 1883.

Arverési hirdetmény.

Alulirt közhírré teszi, hogy vb. Kellert E. esődtömögéhez tartozó s a esődletárban 875 tétel számtól 978 tétel számgig felvett könyvkövetelések a pécsi kir. törvényszék f. évi 983 számú végzése folytán f. évi marcius hó 2-án d. u. 3 órakor Pécselt Deák-utca 5. sz. a. esődtömögöndnok ur lakásán nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el fognak árvereztetni. Pécselt, 1883-ik évi február hó 25-én.

Kremmer Ferencz.
bir. végrehajtó.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-
ének külön lakcímével is el vannak látva,
még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a ki-
adóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is
pontosan válaszolunk, ha a válasza szük-
séges postabélyeg beküldetik.

Egy kis üleb, neve Coco, fekete selyem-
szőrű, nyaka, melle fehér, elveszett. At-
adó a Ramazetter nyomdában jutalmat kap.

Szántóföld mintegy 8 hold a pécsi határban,
a szigeti országút alatt, a barcsi vasut
mentén, jutányos áron eladó. Bővebb érte-
sítést a kiadó ad.

Csurgói hegyben egy jó karban levő 1000 □
öles szőlő előnyös feltételek mellett eladó.
Értesítést a kiadóhivatal ad.

Síklós határában egy hold szántóföld (első
osztályú) kedvező feltételek mellett eladó.
Bővebb tudósítást ad a kiadóhivatal.

Végzett jogász mint segéd ügyvéi irodá-
ban alkalmazást nyer;
Bővebbet a kiadóhivatal.

H I R D E T É S E K.

FIGYELME ZTETÉS!

Az általánosan ismert, jó hírnévként örvendő s többoldalulag kitüntett sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítottam s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén az egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósorszesz

gyors enyhítést eszközöl:

esős szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bennulások stb. stb. Fogtisztító szerül is igen ajánlató, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak eltávolítására.

**Ára egy nagy üveggel 80 kr.,
egy kisebb üveggel 40 kr.**

Használati utasítás magyar v. német nyelven bizományosaim névsorával ellátva, minden üveghöz ingyen mellékeltek.

BRÁZAY KÁLMÁN,
Budapest, IV. ker. Múzeum-
körút 23. szám.
Védjegy 419. és 420. szám.

Átvételijegyek vörös-kereszt sorsjegyekre.

Első huzás 1883. márcz. 1-én.

Főnyeremény 120,000 forint.

Részletfizetésre és pedig:

két darab 16 ho á	1 frt.
négy " " " " " " " " " " " "	2 frt.
hat " " " " " " " " " " " "	3 frt.
tíz " " " " " " " " " " " "	5 frt.

Előlegek mindennemű állampapírok, sorsjegyek és részvényekre nap árfolyam mellett.

Schreiber G. E. Bank- és váltóüzlete,
Budapest, IV. Kristóftér 6.

Patentirozott-órarugony-mellfüző (Mieder)

csüngő órarugony-rudacs csal (halcsont betét helyett).

Cs. k. szabadalmat nyert 1882. márczius 19.

A mellfüzők legyenek jók és jutányos áruak, mi a hölgyek jogos kívánsága, de az eddig használt **betétek** nem felelnek meg az **előbeni mellfüzők megváltoztatott alakjának és hosszúságának**, úgy, hogy rövid használat után ketté törnek, mi által a legszebb mellfüző is értéktelenné válik; az órarugonyok ily módoni használata által a halcsont — és egyéb mellfüzőbetétek háttérbe szorítottak, s miután az órarugony betétek a rozsdától is meg vannak óva, azok egyedül nyernek előnyt tartósságra nézve a halcsont ellenében, ennél fogva a jövő csakis a

patentirozott-órarugony-mellfüzőknek

van biztosítva.

Az órarugony-rudacsok **rendkívül könnyűek** és az ujakra is tekerhetők s természetesen nem igen törekenyek, minél fogva a mellfüző használata igeu kellemes, miután a rugonyok szélességben simulnak a testhez, s annak kellemetlenségét nem okoznak, mert minden testmozgálynak nyomás nélkül engednek.

A betétek, melyek fel- s lefelé a legkisebb mozdulatot tesznek, a kelmét nem rongálják, minél fogva a mellfüzők igen hosszú ideig használhatók.

A **patentirozott-órarugony-mellfüzővel**, mely minden hölgynek szép alakot kölcsönöz, semminemű halcsont nem fog jutányos ár és tartósságra nézve versenyezhetni.

Legmélyebb tisztelettel

POLLÁK SOMA

Fehérnemű és női pipere czikek raktára,
Pécsett.